

16.10.2023

Lahden seudun jätelautakunta

Poikkeuslupahakemus Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän jätehuollon järjestämisestä

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä hakee jätelain 42 §:n perustella lupaa poiketa jätelain 41 §:n 1 momentin mukaisesta velvollisuudesta luovuttaa 32 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu jäte kunnan järjestämään jätehuoltoon.

Jätelain 42 §:n perustella kunta voi jätteen haltijan hakemuksesta päättää, että 32 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun jätteen jätehuolto voidaan 41 §:n 1 momentista poiketen järjestää jätelain 4 luvun mukaisesti, jos tämä on kokonaisuutena arvioiden perusteltua kiinteistön jätehuollon järjestämiseksi ja johtaa etusijajärjestyksen toimeenpanon kannalta vähintään yhtä hyvään lopputulokseen, eikä siitä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle eikä terveydelle. Myös Lahden seudun jätehuoltomääräysten (42 §) perusteella jätehuoltoviranomainen voi perustelluista syistä myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräysten noudattamiseen.

Poikkeusluvan myöntämisen edellytysten katsotaan täyttyvän tässä hakemuksessa kuvatuin perustein.

Kokonaisuutena arvioiden katsotaan olevan perusteltua toteuttaa jätehuolto jätelain 4 luvun mukaisesti sopimuksessa määritelty ajanjakso

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymällä on julkisen kilpailutuksen kautta vuonna 2022 solmittu määräaikainen sopimus jätehuollon järjestämisestä nykyisen palveluntarjoajan kanssa. Poikkeuslupaa haetaan sopimuskauden (1.8.2022-31.7.2025) ja sopimukseen sisältyvien optioiden (1.8.2025-31.7.2027) loppuun (31.7.2027) asti, ja koskien kaikkia Salpauksen toimintayksiköitä ja kohteita Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen toimialueella. Jätelain mukaisesti poikkeusluvan voi myöntää enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan.

Nykyinen, sopimuksen mukainen jätehuoltopalvelu (mukaan lukien keräilyvälineet sekä tyhjennysten ajoitus ja tyhjennysvälit) on räätälöity asiakaslähtöisesti jätteenhaltijan (hakija) kannalta sopivaksi kokonaisuudeksi, ja muutokset (sekä kohdekohtaisesti että kuntayhtymän kannalta tarkasteltuna) on joustavasti toteutettavissa jätehuoltoon vaikuttavien muutosten yhteydessä. Kuntayhtymän toiminnan luonteen mukaisesti erilaiset tapahtumat, tilaisuudet, kausiluonteisuus (kuten lukukausi ja kesä), puhtaanapidon tarve ja eri koulutusalojen erityispiirteet jätehuollon kannalta edellyttävät ennakoitua sekä nopeaa ja joustavaa muutosten läpivientiä, jotta jätehuollon tehokkuutta ja toimivuutta voidaan ylläpitää kaikissa tilanteissa. Nykyisessä toimintamallissa myös korostuu asiakaskohtaisen neuvonnan ja -palvelun saatavuus, jätekirjanpidon ja -raportoinnin toteutuminen vakiintuneella menettelyllä sekä kustannustehokkuus, kun kaikki jakeet pystytään keräämään ja niitä koskeva seuranta käsittelemään saman kanavan kautta. Kohdekohtaiset jätteen määrän ja laadun vaihtelut on huomioitu jätehuollon järjestämisessä ja keräilyvälineiden hankinnassa.

16.10.2023

Nykyinen toimintamalli on tällä hetkellä käytännössä toimiva, ja mallia ollaan parhaillaan kehittämässä jätelainsäädäntöön tulleiden muutosten ja niitä täydentävien Lahden seudun jätehuoltomääräysten perusteella, minkä voidaan katsoa olevan hakijan, viranomaisen ja yleisen edun mukaista toisin, kuin tarkasteltavan jätehuoltokokonaisuuden siirtyminen kokonaan tai osittain toiselle toimijalle kesken vakiintuneeseen toimintamalliin tehtävien uudistusten. Palveluntarjoajan vaihtuminen tässä vaiheessa aiheuttaisi todennäköisesti huomattavan lisän työmäärään ja myös muutoskustannuksiin sekä mahdollisesti häiriöitä jätehuollon ja seurannan toteutumisessa. Muutos aiheuttaisi myös päällekkäisiä kustannuksia, esimerkiksi keräyskaluston sekä mahdollisesti jätetilojen mitoituksen/tilasuunnittelun osalta, kun käytössä olevaa kalustoa, kuten etukontit ja puristimet, on vuokrattu sopimuskauden ajaksi nykyiseltä palveluntarjoajalta, ja tilankäyttö kohteissa toteutettu sen mukaisesti.

Kunnan järjestämään jätehuoltoon ja -kuljetuksiin siirtyminen kesken ennalta (sopimuksella) määritellyn ajanjakson edellyttäisi kuntayhtymältä huomattavan määrän uudelleensuunnittelua ja -järjestelyä (työmäärää) koskien muun muassa edellä mainittuja seikkoja. Palveluntarjoajan vaihtuminen tai tarkasteltavan jätehuoltokokonaisuuden jakautuminen useamman palveluntarjoajan vastuulle voisi viivästyttää tavoitteiden saavuttamista siirtymäaikojen puitteissa tai muuten ennalta arvioidussa ajassa. Nykyisen mallin mukaisesti jatkettaessa voidaan välttyä merkittävältä porrastamiselta aikataulujen näkökulmasta. Tarkasteltavan kaltaisen jätehuoltokokonaisuuden hallintaan vaikuttavat merkittävästi jätteen syntypaikkojen kohdekohtaiset erityispiirteet ja sijoittuminen sekä palveluntarjoajalla käytettävissä oleva kalusto ja kapasiteetti.

Jätehuollon järjestäminen hakemuksen mukaisesti johtaa etusijajärjestyksen noudattamisen kannalta vähintään yhtä hyvään lopputulokseen kuin kunnan jätehuoltomalli

Jätehuoltopalvelun julkisen kilpailutuksen yhteydessä on varmistuttu, että palvelu tilataan vakiintuneelta, ammattimaista ja laitosmaista jätteenkäsittelyä harjoittavalta toimijalta, jolla on asianmukaiset luvat jätteenkeräykseen, -kuljetukseen ja -käsittelyyn. Palveluntarjoaja toimittaa jätteitä niiden syntypaikan, laadun ja määrän perusteella soveltuviin siirtokuormaus- ja käsittely-yksiköihin, ja edelleen hyödynnettäväksi, edistään materiaalien päätymistä kierrätys- ja hyötykäyttöön. Palveluntarjoaja optimoi logistiikkaa oman toiminnanohjauksen menetelmin, ja toteuttaen jätelain mukaista vaatimusta tuottaa riittävää ja monipuolista jätehuoltopalvelua, kuten etusijajärjestyksen mukaista mahdollisuutta jätteen erilliskeräykseen.

Jäte päätyy todistettavasti asianmukaiseen käsittelyyn ja jätelainsäädännön etusijajärjestyksellä tarkoitetulla tavalla hyödynnettäväksi. Kaikki jakeet (mukaan lukien vaaralliset jätteet ja SER) on nykyisen toimintamallin puitteissa, ja palveluntarjoajan toimesta, erilliskerättävissä jätteen syntypaikan lajittelujärjestelmän mukaisesti lajiteltuina. Materiaalit toimitetaan niiden laadun mukaiseen käsittelyyn ja hyödynnettäväksi, tai soveltuvaan loppukäsittelyyn. Palveluntuottajalla on Suomen talousalueella kattava verkosto toimintayksiköitä ja tarvittavat ympäristöluvut, ja toiminnanharjoittaja kehittää omaa toimintaansa jatkuvasti, lainsäädännössä ja toimintakentällä tapahtuvat muutokset huomioon ottaen. Palveluntuottaja huolehtii jätekirjanpidosta ja -raportoinnista siten, kun lainsäädäntö ja ympäristöluvut edellyttävät, ja edesauttaa osaltaan myös hakijalta edellytettävien muutosten, seurannan, kirjanpidon ja raportoinnin toteutumista.

16.10.2023

Jätehuollon järjestämisestä hakemuksen mukaisesti ei aiheudu haittaa ympäristölle tai terveydelle

Katsotaan, että jätehuollon järjestäminen Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän kohteissa vastaa jo nykyisellään hyvin sitä, mitä Lahden seudun jätehuoltomääräyksiin on veloitettu. Kiinteistöissä lajitellaan ja erilliskerätään määräysten mukaisia jakeita jo nykyisellään, ja järjestelmää ollaan parhaillaan kehittämässä muun muassa muovien osalta, jotta energijätteen keräyksestä voidaan luopua siirtymäajan puitteissa. Tavoitteena on samalla vähentää jätteen syntypaikoilla muodostuvan sekajätteen määrää. Muutokset vaativat keräysjärjestelmän ohella myös kohdekohtaisia muutoksia ja ns. sisälogistiikan kehittämistä samanaikaisesti ja yhteistyössä palveluntarjoajan kanssa (esimerkiksi käsipapereiden kerääminen energijakeen sijaan osana biojätettä edellyttää muutoksia keittiö- ja ruokalatioissa ja ohjeistuksissa, ja mahdollisesti lajittelukoulutusta). Jätteiden keräys ja varastointi jätteen syntypaikalla on toteutettu ja toteutetaan asianmukaisissa tiloissa ja astioissa tai muissa keräysvälineissä, huomioiden jätteen ominaisuudet ja määrä, sekä noudattaen soveltuvaa tyhjennysväliä, joten jätehuollon järjestämiseen ei liity ympäristölle tai terveydelle haittaa aiheuttavaa tekijää.

Huomioitavaa on, että kuntayhtymän asuntoloita ja vastaavia asumiseen rinnastettavia toimintoja lukuun ottamatta, poikkeuslupapyyntö koskee kunnan hallinto- ja palvelutoimintoihin lukeutuvassa toiminnassa syntyvää jätettä, ja yksiköiden lajittelujärjestelmien mukaisesti lajiteltuja kierrätysjakeita. Jätteen katsotaan laadultaan ja määriltään olevan pääosin rinnastettavissa myös sellaisissa toiminnoissa syntyvään jätteeseen, joka ei ole kunnan jätehuoltovastuun alaista. Tällaisia voivat olla esimerkiksi yksityiset elinkeinotoiminnan harjoittajat ja palvelun tuottajat, kuten yksityiset sosiaali-, terveys- ja koulutuspalvelut, ja kaupan ja ravintoloiden toiminnot sekä valtion ja esimerkiksi seurakuntien hallinto- ja palvelutoiminnot.

Yhteenvetona todetaan

Kuntayhtymä huomioi toiminnassaan mitä jätelaila on kunnan jätehuoltovastuuta koskien säädetty, ja edelleen mitä jätehuoltomääräyksillä on määrätty, ja kehittää toimintojaan vastaamaan lainsäädäntöön tehtäviä muutoksia. Jätehuoltoviranomaisen tai muun asiasta päättävän tahon toimesta pyydetään myöntämään kuntayhtymälle hakemuksen mukaiseksi määräajaksi lupa järjestää jätehuolto jätelain 4 luvun mukaisesti itse, eli noudattaen sitä, mihin voimassa olevalla sopimuksella on sitouduttu. Poikkeuslupan myöntämisen vaikutukset ovat kokonaisuutena arvioiden myönteiset, ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kuntayhtymän toimintaan ja kiinteistö- ja jätehuoltotoimintojen kehittämiseen, kuntayhtymän asiakkaiden (opiskelijoiden ja muiden sidosryhmien) toimintaan ja viihtyvyyteen yksiköissä sekä viranomaisen toimintaan. Menettelyn katsotaan parhaimmillaan tukevan myös jätehuollon alueellista kehittämistä. Katsotaan, että poikkeaminen kunnan järjestämästä jätehuollosta on perusteltua, eikä jätehuollon järjestämisen tai jätteen laadun tai määrän tai muun vastaavan seikan puolesta aiheuta jätelainsäädännössä tarkoitettua kiellettyä seurausta tai estettä poikkeuslupan myöntämiselle. Jatkossa toimintamallin soveltuvuutta ja edellytyksiä tarkasteltaessa tulisi edelleen varmistua, että valittava palvelu on tarkasteltavan jätehuoltokokonaisuuden erityispiirteet ja laajuus huomioon ottaen paras mahdollinen.

16.10.2023

Lahdessa 10.10.2023

KOULUTUSKESKUS SALPAUS
KIINTEISTÖPALVELUT

Ville Rainisto
Tilapalvelupäällikkö

Svinhufvudinkatu 6 G, 15110 Lahti
ville.rainisto@salpaus.fi